

פרק האיש מקדש

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף מא עמוד א
/מתני'/. האיש מקדש בו ובשלוחו. האשה מתקדשת בה ובשלוחה. האיש מקדש את בתו כשהיא נערה, בו ובשלוחו.

גמ'. השתא בשלוחו מקדש, בו מיבעיא? אמר רב יוסף: מצוה בו יותר מבשלוחו; כי הא דרב ספרא מחריך רישא, רבא מלח שיבוטא.
איכא דאמרי: בהא איסורא נמי אית בה, כדרב יהודה אמר רב, דאמר רב יהודה אמר רב: אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה, שמא יראה בה דבר מגונה ותתגנה עליו, ורחמנא אמר: ואהבת לרעך כמוך. וכי איתמר דרב יוסף - אסיפא איתמר: האשה מתקדשת בה ובשלוחה; השתא בשלוחה מיקדשא, בה מיבעיא? אמר רב יוסף: מצוה בה יותר מבשלוחה; כי הא דרב ספרא מחריך רישא, רבא מלח שיבוטא; אבל בהא איסורא לית בה, כדר"ל, דאמר ר"ל: טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו.

האיש מקדש את בתו כשהיא נערה. כשהיא נערה אין, כשהיא קטנה לא; מסייע ליה לרב, דאמר רב יהודה אמר רב, ואיתימא רבי אלעזר: אסור לאדם שיקדש את בתו כשהיא קטנה, עד שתגדל ותאמר בפלוני אני רוצה.

מצווה בו יותר מבשלוחו

when do we say that יותר משלוחו? What type of "מצווה" level do we need, and what level of involvement makes it significant?

רש"י מסכת קידושין דף מא עמוד א
מצוה בו יותר מבשלוחו - דכי עסיק גופו במצות מקבל שכר טפי.
מחריך רישא - לכבוד שבת.
שיבוטא - דג.

רבינו אברהם מן ההר קידושין דף מא עמוד א
מצוה בו, כל מצוה שמוטלת עליו יעשה בגופו ולא ע"י שליח.

הר"ן על הרי"ף מסכת קידושין טז עמוד ב
ואפילו הכי אשמעינן מתניתין דמצוה בה יותר מבשלוחה דאע"ג דאשה אינה מצוה בפריה ורביה מ"מ יש לה מצוה מפני שהיא מסייעת לבעל לקיים מצותו

בית הבחירה למאירי מסכת קידושין דף מא עמוד א
שמכל מקום מצוה בה יותר מבשלוחה שכל שהוא בעצמו נעשית המצוה על ידו שכרו מרובה ועל דרך מה מה שאמרו בצרכי הנאת שבת רב ספרא מחריך רישא רבא מלח שיבוטא ואף על פי שאינה מצוות על פריה ורביה מכל מקום המצוה נעשית על ידה ועוד שאע"פ שאין בה עשה גמור אינה נפקעת ממצוה לגמרי

ים של שלמה מסכת קידושין פרק ב
א. האיש מקדש בו ובשלוחו. (מ"א ע"א) האשה מתקדשת בה ובשלוחה, האיש מקדש את בתו, כשהיא נערה, בו ובשלוחו. ופריך בגמרא, השתא בשלוחו מקדש, בו מיבעיא. א"ר יוסף מצוה בו יותר מבשלוחו, כי הא דרב ספרא מחריך רישא של עגל לכבוד שבת, ורבא מלח שיבוטא, פי', דג גדול. א"ד בהא איסורא נמי אית בה, כדר' יהודא

אמר רב, דאמר רב יודא אמר רב, אסור לאדם לקדש את האשה עד שיראנה, שמא יראה בה דבר מגונה, ותתגנה עליו, ורחמנא אמר (ויקרא י"ט, י"ח) ואהבת לרעך כמוך, וכי איתמר דרב יוסף אסיפא איתמר האשה מתקדשת בה ובשלוחה, השתא בה מתקדשת, בשלוחה מיבעיא, א"ר יוסף, מצוה בה יותר מבשלוחה, כי הא דב ספרא מחריך רישא, רבא מלח שיבוטא, אבל בהא איסורא לית בה, כדאמר ר"ל, טב ליתב טן דו, מלמיתב ארמלתה, וכתב הר"ן, וזה לשונו, ואף על גב שהאשה אינו מצווה על פריה ורביה, מכל מקום יש לה מצוה, מפני שמסייעת לבעל לקיים מצוה. וקשא, מאחר שיש מצוה עליה, משום שמסייעת לבעל, אם כן לפ"ז איסורא נמי אית גבה, שמסייעת לעבירה. **על כן נראה, אף על גב דאינה מצווה על פריה ורביה, מכל מקום מצוה איכא לגבה, דומיא דמחריך רישא, אטו מחוייב למחריך רישא. אלא מצוה איכא.**

רמב"ם הלכות שבת פרק ל

הלכה א

ארבעה דברים נאמרו בשבת שנים מן התורה ושנים מדברי סופרים והן מפורשין על ידי הנביאים, שבתורה זכור ושמור, ושנתפרשו על ידי הנביאים כבוד ועונג שנאמר +ישעיהו נ"ח+ וקראת לשבת עונג ולקדוש ה' מכובד.

הלכה ב

איזהו כבוד זה שאמרו חכמים שמצוה על אדם לרחוץ פניו ידיו ורגליו בחמין בערב שבת מפני כבוד השבת ומתעטף בציצית ויושב בכובד ראש מיחל להקבלת פני השבת כמו שהוא יוצא לקראת המלך, וחכמים הראשונים היו מקבצין תלמידיהן בערב שבת ומתעטפים ואומרים בואו ונצא לקראת שבת המלך.

הלכה ג

ומכבוד השבת שילבש כסות נקיה, ולא יהיה מלבוש החול כמלבוש השבת, ואם אין לו להחליף משלשל טליתו כדי שלא יהא מלבושו כמלבוש החול, ועזרא תיקן שיהו העם מכבסים בחמישי מפני כבוד השבת.

הלכה ד

אסור לקבוע סעודה ומשתה בערב שבת מפני כבוד השבת, ומותר לאכול ולשתות עד שתחשך, ואף על פי כן מכבוד השבת שימנע אדם מן המנחה ולמעלה מלקבוע סעודה כדי שיכנס לשבת כשהוא מתאוה לאכול. +/השגת הראב"ד/ אסור לקבוע סעודה בערב שבת. א"א דוקא שאסור לקבוע מחצות ולמעלה. +

הלכה ה

מסדר אדם שולחנו בערב שבת ואף על פי שאינו צריך אלא לכזית, וכן מסדר שולחנו במוצאי שבת ואף על פי שאינו צריך אלא לכזית, כדי לכבדו בכניסתו וביציאתו, **וצריך לתקן ביתו מבעוד יום מפני כבוד השבת**, ויהיה נר דלוק ושולחן ערוך ומטה מוצעת **שכל אלו לכבוד שבת הן**.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רנ סעיף א

ישכים בבוקר ביום ששי להכין צרכי שבת, ואפילו יש לו כמה עבדים לשמשו **ישתדל להכין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו**, כי רב חסדא היה מחתך הירק דק דק; ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים; ור"ז היה מדליק האש; ורב נחמן היה מתקן הבית ומכניס כלים הצריכים לשבת ומפנה כלי החול; ומהם ילמד כל אדם, ולא יאמר: לא אפגום כבודי, כי זה הוא כבודו שמכבד השבת. הגה: ויש להשחז' הסכין בערב שבת, כי זהו מכבוד השבת שמכין עצמו לאכילה (כל בו וב"י בשם ספר חיי עולם).

מגן אברהם סימן רנ

ב (פמ"ג) להכין בעצמו - וה"ה בכל מצוה מצוה בו יותר מבשלוחו:

(שער הציון סימן רנ ס"ק ט

(ט) ונראה דלא שייך בזה לומר, מצוה שיוכל לעשות על ידי אחרים אין מבטלין התלמוד אפילו לזמן מועט, והכא הלא יוכל לעשות על ידי שלוחו דעדיף הוא ממי שהוא אחר לגמרי, יש לומר, דדוקא מצוה שאין מוטלת על גופו, כגון שיפסיק באמצע התלמוד לילך לגמול חסד עם איזה אדם במקום שאחר יוכל לעשות עמו הטובה ההיא, מה שאין כן בזה שהכבוד שבת מוטלת על גופו, וממילא מצוה בו יותר מבשלוחו. אי נמי דדוקא לענין כבוד שבת אמרינן כן דחמירא, מה שאין כן לענין שאר מצות אם הוא תלמיד חכם ונוגע לבטול תורה, וצריך עיון:)

(ביאור הלכה סימן רנ)

* ישתדל וכו' - בהרמב"ם איתא על דין זה בלשון חייב [שז"ל בפרק ל' אף על פי שיהיה אדם חשוב ביותר ואין דרכו ליקח דברים מן השוק ולא להתעסק במלאכות שבבית חייב לעשות דברים שהן לצורך השבת בגופו שזה הוא כבודו. חכמים הראשונים מהן מי שהיה מפצל העצים לבשל בהן ומהן מי שהיה מבשל או מולח בשר או גודל פתילות או מדליק נרות ומהן מי שהיה יוצא וקונה דברים שהן לצורך השבת ממאכל ומשקה אף על פי שאין דרכו בכך וכו' ע"ש] והכונה על איזה דבר מן הדברים ועיין בקידושין מ"א דקאמר שם מצוה בו יותר מבשלוחו ואפשר דלהרמב"ם ג"כ לאו חוב גמור הוא אלא כעין חובה משום כבוד שבת וסברת הרמב"ם דאל"ה לא היו מבטלים כל הני אמוראים תורתן עבור זה ומ"מ לא היו זה חובה גמורה ותדע דלא אשכחן בגמרא בשם חובה כ"א על הדלקת נר בשבת בדף כ"ה ע"ב ולענין ג' סעודות בדף קי"ז ע"ב ומ"מ צ"ע:)

המקנה מסכת קידושין דף מא עמוד א

בגמרא מצוה בה יותר מבשלוחה וכו'. הנה הר"ן והיש"ש נדחקו בטעמא דמצוה בה אף דקיי"ל דאשה אינה מצווה על פרי' ורבי'. ויותר נראה דמכאן ראי' לשיטת התוס' בגיטין דף מ"א ע"ב דאף דקיי"ל דאשה אינה מצווה על פרי' ורבי' מ"מ **היא מצווה על עשה דשבת יצרה**, וכן משמע פשטא דסוגיא בב"ב דף קי"ט ע"ב גבי בנות צלפחד כמו שפי' הרשב"ם שם, ובחידושי אה"ע הארכתי בזה. **ותו נראה דאף שאינה מצווה על פרי' ורבי' מ"מ כיון שהיא רוצה להנשא לאיש אסורה להיבעל לו בלא קידושין משום לא תהי' קדשה וכמ"ש הרמב"ם ז"ל בפ"א מהל' אישות. א"כ הוי הקידושין מצוה** כמו מצות שחיטה והפרשת תרומה ושילוח הקן דאינו מצווה על השחיטה ועל הפרשת תרומה אלא אם רוצה לאכול אסור בלא שחיטה ובלא הפרשה, וכן בשילוח הקן דאינו מצווה לשלוח אלא אם רוצה ליקח הבנים וכיוצא בהן רבים ואפ"ה מברכים עליהן אשר קדשנו במצוותיו וממילא שייך בהן מצוה בה יותר מבשלוחה, כדאיתא בנדרים דף ל"ו ע"ב גבי הפרשות תרומה מצוה דילי' הוא וניחא לי' למיעבדה. ונראה דהא דאמר ללישנא קמא גבי דידי' מצוה בו יותר מבשלוחו לאו משום מצות פריה ורביה לחוד דלא פסיקא אם כבר קיים מצות פרי' ורבי' ותו דאי משום פרי' ורבי' לחוד אין הקידושין אלא הכשר מצוה לחוד ולא דמי כ"כ להא דר' ספרא, דהכנה דשבת מצוה מפורשת בתורה היא והכינו את אשר יביאו. ולפמ"ש אתי שפיר דהקידושין גופא הם מצוה שמברכין עליהם ואפשר דהר"ן והיש"ש סברי כדעת החולקים על הרמב"ם וס"ל פלגש מותרת להדיוט בלא קידושין, אך לפ"ז גם בדידי' ליכא מצוה משום פרי' ורבי' דיכול לקיים פרי' ורבי' בפלגש כמ"ש הרא"ש בריש כתובות. והעיקר בזה כמ"ש בק"א סי' כ"ו דאף החולקים על הרמב"ם היינו אם נושאה בתורת פלגש אבל אם נושאה להיות להם כל דין איש ואשתו מודים דאסורים להבעל בלא קידושין ע"ש ודו"ק.

פרחי כהונה מסכת קידושין דף מא עמוד א

בגמ' מצוה בו וכו'. וסיפא דבה ובשלוחה איצט' דלא תימא דדוקא באיש דמצווה אפריה ורביה הוא דאיכא מצוה בו יותר מבשלוחו אבל אשה לא לזה אשמעינן דגם באשה מצוה בה יותר מבשלוחה דאיכא נמי מצוה דלא תהו

בראה וכו' וסיפא דהאיש מקדש את בתו כשהיא נערה בו ובשלוחו אשמעינן נמי דגם דמצוה לאו דידיה היא אפ"ה מצוה בו דהא איכא מצוה דואת בנותיכם תנו לאנשים ודו"ק.

מרומי שדה מסכת קידושין דף מא עמוד א
ולפי מש"כ בהע"ש סי' קס"ט, דמצוה בו יותר מבשלוחו אינו אלא **במצוה עצמה או בהכנה הכתובה בתורה דוקא**,
א"כ שפיר אשמעינן בסיפא דאע"ג דלה אין מצוה להתקדש, מכ"מ הוי כהכנה אליו, והיא כתובה בתורה כי יקח
איש אשה, וס"ד דהאב אינו בכלל מפורש בתורה, קמ"ל דגם הוא בכלל.

שיעורי ר' שמואל קידושין דף מא עמוד א
שלב) בגמ' אר"י מצוה בו יותר מבשלוחו. וביאר הר"ן דהיינו משום מצות פו"ר, ואף שהיא אינה מצווה בפו"ר, מ"מ
הרי היא מסייעת במצוה דידיה, ולהכי שייך בה נמי מצוה בה יותר מבשלוחה. ומבואר דגם בהכנה למצוה אמרינן
דמצוה בו יותר מבשלוחו, וכדאשכחן נמי בהא דהאמוראים עסקו בעצמם בהכנות לשבת, ולכן אף על גב
שהקידושין הם רק הכנה למצות פו"ר אמרינן בזה דמצוה בו יותר מבשלוחו.
אמנם ברמב"ם (פ"ל מהל' שבת) מבואר ששתי מצוות נאמרו כבוד שבת ועונג שבת, והנה עונג שבת זמנה בשבת
ומה שעושה בע"ש זה רק בגדר הכנה והכשר, אבל מצות כבוד שבת זמנה בע"ש, וכל מה שעושים בע"ש לכבוד
שבת כגון הנזכר שם בה"ב שמצוה על האדם לרחוץ פניו יור"ג בחמין בע"ש לכבוד שבת, **אין זה רק הכנה למצוה
אלא זהו גוף המצוה של כבוד שבת**. ובכלל זה הביא הרמב"ם שם בה"ו הא דהחכמים הראשונים היו עוסקים
בגופם בכבוד שבת, והיינו שזה בכלל המצוה של כבוד שבת, וגוף המצוה היא ולא רק הכשר כקידושין לגבי מצות
פו"ר. ולפי"ז צ"ב מאי דמדמי קדושין להכנות שבת, והא הכא לא הוי אלא הכשר מצוה בעלמא, ומנ"ל דאמרי' בהא
מצוה בו יותר מבשלוחו.
אכן ברמב"ם ריש הל' אישות מבואר שהקידושין עצמם מצוה הם "נצטוו ישראל שאם ירצה האיש לישא אשה יקנה
אותה תחלה בפני עדים ואח"כ תהיה לו לאשה - וליקוחין אלו מ"ע של תורה הם - וליקוחין אלו הן הנקראים
קידושין או אירוסין בכ"מ". והשתא א"ש בפשיטות מאי דאמרו בקידושין מצוה בהם יותר מבשלוחם, **דהקידושין
עצמם מצוה הם**. אלא שמדברי הרא"ש נראה שחולק ע"ז. שכתב בפ"ק דכתובות (סי"ב) מה שלא נתקנה ברכה
על הקידושין אקב"ו לקדש את האשה כדרך שמברכים על שאר המצוות כי פו"ר היא קיום המצוה, ואם לקח פלגש
וקיים פו"ר אינו מחויב לקדש אשה, וכן הנושא זקנה וכדו' מברכין ברכת חתנים ואין חיוב במצוה זו שאין בה קיום
פו"ר והלכך לא נתקנה ברכה במצוה זו ואף בנושא לשם פו"ר כיון שאפשר לקיים פו"ר בלא קידושין, מבואר בדבריו
שפו"ר הא המצוה ולא הקידושין עצמם, וזו כנראה גם דעת הר"ן כאן שמפרש הכל משום מצות פו"ר.
והנה לפי משנ"ת בדעת הרמב"ם שהקידושין עצמם הם המצוה, כיון שאם רצה לישא אשה מצוה עליו לקדשה יהיה
הדין שגם בשחיטה נימא מצוה בו יותר מבשלוחו, כיון שאם רוצה לאכול חייב בשחיטה. **ואפשר לחלק שבקידושין
המצוה עליו אלא שיכול לקדש ע"י שליח אבל בשחיטה עיקר המצוה היא שהבשר ישחט ולא רמיא עליה כלל
לשחוט בעצמו וצ"ע**.

חיי אדם חלק א כלל סח

סעיף ז

מצוה בו יותר מבשלוחו (צריך עיון אם הוא יעשה המצוה לא יהיה מהודר כל כך כגון הרוצה לכתוב לו ספר תורה
ואין מכתבו מהודר ואם ישכור סופר יהיה מהודר איזה עדיף וצריך עיון בתשוב' מבי"ט סי' מ"ט):

(חלקת מחוקק סימן לז)

(ז) כך יכול לקדשה {בתו הקטנה} ע"י שלוחו - נראה דמ"מ איכא בו יותר משלוחו דהא הוא מצוה דרמי עליו וכמו שנתבאר למעלה סימן ל"ה ובב"ח לא כתב כן ולא ידעתי הפרש בין מצוה זו לשאר מצות:)

יד המלך (לנדא) הלכות שבת פרק ל

הלכה ו

[ו] אף על פי שהיה אדם חשוב ביותר ואין דרכו ליקח דברים מן השוק ולא להתעסק במלאכות שבבית חייב לעשות דברים שהם לצורך שבת בגופו שזה הוא כבודו. חכמים הראשונים מהם מי שהיה מפצל העצים לבשל בהן ומהן מי שהיה מבשל או מולח בשר או גודל פתילות או מדליק נרות ומהן מי שהיה יוצא וקונה דברים שהן לצורך השבת ממאכל ומשקה אף על פי שאין דרכו בכך. וכל המרבה בזה הרי זה משובח.

הנה עובדות האלה הובאו בפרק כל כתבי [שבת דף קי"ט, א]. ובפרק שני דקדושין [מא, א] אמרו בקידושי אשה דמצוה בו יותר מבשלוחו, והביאו ראייה מכבוד שבת כי הא דרב ספרא מחר"ך רישא, רבא מלך שיבוטא. ורבינו היה לו כוונה מיוחדת בהתחלת לשון הלכה זו להורות לנו דשאני בזה מצות כיבוד שבת מכל שאר מצות, דכל שאר מצות אין ענין המצוה רק בקיומה, אבל מצות כיבוד שבת מלבד המצוה אשר בעיקר הכיבוד במאכל ומשתה וכסות נקיה, יש עוד מצוה נוספת בהכנת הכיבודים האלה לכבוד השבת.

וינח בזה הערה עצומה שיש להעיר, דלמה לא מצינו הא דמצוה בו יותר מבשלוחו בשום שאר מצוות זולת בשני מקומות האלה, בהכנת כיבוד שבת ובקידושי אשה, ולמה לא נאמר דבר זה גם בהשבת גזל ועשית מעקה והענקה ומזוזה וכדומה דמצות עשיתן הוא בהבעלים בעצמם יותר מבשלוחם.

ואולם לפי מה שביארתי יש סברא לחלק ולומר דכל מצוה אשר אי אפשר להיות קיומה רק בהחפץ או בהממון של הבעלים, אזי במצות כאלה אין קפידיא בין אם נעשה המצוה ע"י הבעלים בעצמם או ע"י שלוחם, ומשום דבכל אופן עכ"פ עיקר המצוה נעשית בשל הבעלים ושלוחו של אדם כמותו. משא"כ במצות הכנת כיבוד שבת ובמצות קידושי אשה, דשתי אלה אם הם נעשים ע"י שליח אף דגם בהם מהני גוף העשייה, ויצא ממנה תועלת פעולתה כאילו עשו אותה הבעלים בעצמם, ומשום דלענין תועלת עצם השליחות אין חילוק בכלל זה דשלוחו של אדם כמותו בין מצוה למצוה, בכל זאת לענין שכר מצוה וחוב עשייתה לכתחילה מצוה בהבעלים בעצמם יותר מבשלוחם, משום דבשתי אלה אם המה נעשים ע"י שליח אין להמשלח שום חלק ואחיזה בעשית המצוה כלל.

דבקידושי אשה בכסף אין קפידיא שיהיה כסף הקידושין של המקדש דוקא, דגם איש אחר שנתן כסף קידושין לאשה ואמר לה התקדשי לפלוני הרי היא מקודשת מדין עבד כנעני [קידושין ז, א], ולכן ממילא אף היכי דהכסף קידושין היה של המקדש בעצמו אין לכסף הקידושין שום חלק ונגיעה לגוף המצוה. ובקידושי אשה בשטר אין אנו צריכין שום שיוי דמים כלל, וכמו ששנינו [קידושין ט, א] כתב לו על הנייר או על החרס בתך מקודשת לי אעפ"י שאין בו שוה פרוטה הרי זו מקודשת. ואם המקדש בעצמו אינו מוסר ענין הקידושין לאשה המקודשת אזי לא עשה בגוף המצוה מאומה. וכמו כן במצות הכנת כיבוד שבת, דכיון דטרחת ההכנה נחשבת למצוה בפני עצמה, לכן אם נעשה ההכנה הזו ע"י שליח, אף דגוף הכיבוד של הנאת הסעודה והעונג בעצמו והמאכל והמשתה היה ניקח הכל במעות המשלח, הרי באמת יש להמשלח חלק בגוף המצוה של העונג, אבל במצות טורח ההכנה דמצוה זו אין ענינה נוגע לממון, רק דהיא מוטלת על גופו של האדם בעצמו, ובאם נעשתה ע"י שליח לא יצויר כלל שיהיה להמשלח איזה חלק בעשית מצוה זו, דהא עצם המצוה אינה רק על טורח הגוף לבד, ואם השליח יטריח גופו אזי אין להמשלח במצוה זו מאומה, ולפיכך רק בשתי מצות האלה מצינו דהקפידו חז"ל על עשיתן לכתחילה שיהיה ע"י כל אדם בגופו ובעצמו.

שו"ת הריב"ש סימן פב

עוד שאלת: ראובן שעשה שליח לקדש לו בעיר אחרת, ואותו שליח קדשה לראובן כדת וכראוי, שחזקת שליח עושה שליחותו, וברכו ברכת ארוסין, ובאה האשה ההיא עם השליח למקום ראובן להנשא לו. האשה ושליח אומרים שנתקדשה לראובן ע"י שליח; היצטרך הבעל לקדשה פעם שניה בידו, ולברך ברכת ארוסין פעם אחרת קודם שתכנס לחופה, אם לא? ואמרת, כי בזה הדרך ממש בא מעשה לידך במיורק"ה, ורצית לברך ברכת נשואין, ולא הניחך החכם רבי וידאל אפרים זצ"ל, עד שיקדשנה הבעל פעם שניה בידו. ואתה אמרת לו: והלא כבר קדשה השליח בעדו, ואם יקדשנה הבעל שנית, הרי אתה נותן דופי וספ' בקדושין הראשונים, שנעשו ע"י שליח, ויאמרו שקדושין ע"י השליח לא שמן קדושין! והוא השיב לך, כי הראב"ד ז"ל כתב בהלכותיו, כי המקדש אשה ע"י שליח, צריך לקדשה פעם שניה בידו, ממה שאמרו חז"ל (בפ' האיש מקדש מא): מצוה בו יותר מבשלוחו. אמנם, שלא להוציא שם שמים לבטלה, שהמברך ברכה שאינה צריכה עובר משום לא תשא, צוה שלא להזכיר שם שמים בברכה, רק שיאמר: ברוך אתה השם ולא ברוך אתה יי'. ועוד אמרת, שעתה בא מעשה כזה לידך, והיית אומר שיקדשנה הבעל בעצמו שנית, מאחר שהשליח לא הביא שטר עדות ממקום הקדושין שנתקדשה. אף על פי שהשליח והאשה אומרים שנתקדשה שם מן השליח בעד משלחו כראוי, ושטר השליחות נעשה בכאן כהוגן.

תשובה: אין ספק, שכיון שהאש' והשליח שניהם אומרים שנתקדש' כהוגן למשלח על ידי השליח, הרי היא מקודשת לו ואינה צריכה קדושין אחרים, אף על פי שאין עידי הקדושין בפנינו.

....

ומה שאמר לך ה"ר וידאל אפרים ז"ל, שהראב"ד ז"ל כתב בהלכותיו, שהמקדש ע"י שליח צריך לחזור ולקדש הוא בעצמו בשעת נשואין, ממ"ש (בפרק האיש מקדש): מצוה בו יותר מבשלוחו. תמהני, פה קדוש כמו הראב"ד ז"ל, איך יאמר דבר זה? כי שם לא אמרו, אלא כשבא לקדשה בתחלה, מצוה בו יותר מבשלוחו, אבל אחר שנתקדשה בשלוחו ויש עדי' כאן, מה מצו' יש לחזור ולקדש' וכבר היא מקודשת ועומדת? ואין זה כי אם פעל הבטלה ויגיעה לריק, דומיא דמאי דמייתי עליה: כי הא דרב ספרא מחריך רישא, ורבא מלח שיבוטא, שאם הי' חרוך או מלוח על ידי אחרי' לא הי' מחריך או מולח שנית.

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת קידושין פרק ב משנה א
וכך הקדים בה על שלוחה, לפי שהתעסקות האדם במצוה בעצמו יותר שלם מאשר יטיל על זולתו לעשותה לו.

רמב"ם הלכות אישות פרק ג הלכה יט
מצוה שיקדש אדם אשתו בעצמו יתר מעל ידי שלוחו, וכן מצוה על האשה שתקדש עצמה בידה יתר מעל ידי שלוחה, ואף על פי שיש רשות לאב לקדש בתו כשהיא קטנה וכשהיא נערה לכל מי שירצה אין ראוי לעשות כן אלא מצות חכמים שלא יקדש אדם את בתו כשהיא קטנה עד שתגדיל ותאמר בפלוני אני רוצה. וכן האיש אין ראוי לו שיקדש קטנה ולא יקדש אשה עד שיראנה ותהיה כשרה בעיניו שמא לא תמצא חן בעיניו ונמצא מגרשה או שוכב עמה והוא שונאה.